

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Deutschland

Nr. 4 (152)

1958 m. birželio mėn. 12 d.

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

IR VĖL BIRŽELIS

Brangūs Vokietijos lietuvių Bendruomenės nariai, mieli
broliai ir sesės lietuviai,

skaudus mūsų Tėvynės likimas tebesitęsia, ir vėl atėjęs
birželis 18-tą kartą mums primena metus, kai Sov. Sąjunga, su-
laužiusi visas tarptautines sutartis, pavergė Lietuvą. 17-tą kar-
tą mes šįmet minime žiauriausiais Lietuvos okupacijos pasėkas -
žudymus, masines deportacijas, kalinimus ir kitokius persekioji-
mus. Birželyje, kai laisvoji žmonija gali pradėti džiaugtis ir
gyventi gražiausiu metų laiku, lietuviams ir kitoms Pabaltijo
tautoms ateina liūdėsio, skaudžių prisiminimų dienos.

Tačiau, su skausmu ir gilia pagarba minėdami visas su
pirmąja okupacijos diena 1940 metais prasidėjusias mūsų tautos
aukas ir patirtas dideles nuoskaudas, mes ypatingai jautriai mi-
nime ir didvyriškas lietuvių tautos pastangas pasipriešinti smur-
tui bei priespaudai. Rezistencinis judėjimas, prasidėjęs nuo oku-
pacijų pradžios, 1941-jų metų sukilimas prieš bolševikus, ilgame-
tės partizanų kovos Lietuvoje ir šiandien lietuvių širdyse Tėvy-
nėje tebegyvenanti pasipriešinimo dvasia m u m s y r a r e i š-
k i n i a i , šalia gedulo jausmų palaikantieji viltį bei tikė-
jimą į geresnę Lietuvos ateitį.

Tauta Tėvynėje yra gyva, lietuvių kalba nemirusi, po de-
portacijų ir konclagerių gyvi išlikę broliai ir sesės pamažu
grįžta iš rusiškosios tremties Tėvynėn ir jaunosios lietuvių kar-
tos auga ir mokosi, brandindamos šiandien širdyje slepiamą lais-
vės viltį bei troškimą. Nors sovietinio teroro aukų niekas nebe-
atgaivins ir padarytų milžiniškų skriaudų niekas nebeįstengs pa-
versti nebuvusiomis, tačiau patirtos nuoskaudos prisiminimai,

k a i p ž u v u s i ū j ū t e s t a m e n t a s , visad degs lietuvių širdyje ir įpareigos nenurinti bei nesitaikyti su esama padėtimi, bet siekti ir trokšti laisvės ir ž m o n i š k ū gyvenimo sąlygų-grižimo Lietuvon.

Emigracinėje, laisvojoje lietuvių spaudoje randame žinių bei pasisakymų, liudijančių apie kiek geresnį gyvenimą Lietuvoje, palyginus su juodžiausiais stalininio teroro siautėjimo metais. Priimame tai dėmesin su pasitenkinimu. Ir neabejojame, kad visi laisvojo pasaulio lietuviai nuoširdžiai linki, kad gyvenimas broliams ir sesėms pavergtoje Lietuvoje visais požiūriais gerėtų. Tačiau lygiai taip pat žinome, kad trupiniai, krentantieji ar numetami nuo Kremliaus monopolistų stalo, lietuvių nei anapus, nei šiapus geležinės uždangos nepatenkins. Epochoje, kada net neseniai primitiviausiomis buvusioms Azijos bei Afrikos tautoms laisvė mėbėra principo, o tik laiko klausimas, Maskvos vykdoma kolonialistinė eksploatacija lietuviams ir kitoms pavergtoms tautoms niekad nebus priimtina. Nors kolonializmo pančiai Rytų Europoje šiandien palaikomi pasaulinės galybės didžiule karine jėga, bet tai nėra geresnio gyvenimo troškimo, nėra tautoms ir žmonėms įgimto laisvės noro nesumažins.

Mūsų, emigracijoje esančiųjų, pareiga buvo ir liks savo gyvenamuose kraštuose, p a l a i k a n t i r u g d a n t i š T ė v y n ė s a t s i n e š t a l i e t u v y b ė , kalbėti apie Lietuvai padarytą ir tebedaromą skriaudą ir dar net XX-jame amžiuje Europoje jėga palaikomą kolonialinę sistemą. Artimieji iš mūsų laukia netik siuntinių ar meilės bei ilgesio kupinų laiškų, bet reikalauja dar šaukti tai, ko jie neturi sąlygų pasakyti.

Atsiminkime, kad tiek mūsų pačių, tiek laisvojo pasaulio saugumas bei laisvė nėra amžini, užtikrinti dalykai, kol komunizmas laiko tautas pavergęs. N e a t i t a i s y t a s k r i a u d a b u j o j a , n e a t i t a i s y t a s t e i s ė s b e i t e i s i n g u m o s u l a u ž y m a s p i r m y n ž y g i u o j a , n e p a n a i k i n t a t i r o n i j a p l e č i a s i . Kol pavergtos tautos lieka Kremliaus vergijoje, tol jų dabartinis likimas gali būti šiandien dar laisvų tautų ryšies gyvenimo vaizdas.

Rinkdamiesi birželinių įvykių minėjimams, protestuokime Federalinės Vokietijos valstybinėms bei visuomeninėms institucijoms dėl Lietuvai daromų skriaudų ir joje praktikuojamo kolonializmo. Prašykime vardan europinio solidarumo neužmiršti Rytų Europos

tautų ir priminkime, kad su laiku žus laisvė ir visoje Europoje, jei ji nebus atstatyta ten, kur jos šiandien nėra.

Birželiniai įvykiai sujungs mintyse ir minėjimuose visą mūsų tautą, tiek Tėvynėje esantį jos kamieną, tiek visame pasaulyje išsiblaškiusias jos atžalas. Mes prašome ta proga Vokietijoje gyvenančius tautiečius likti visad ištikimais lietuviais ir, susibūrus mūsų bendruomeninėje organizacijoje, g y v e n t i , d i r b - t i i r s i e k t i , kad birželinių įvykių prisiminimai kartą taptų tik istorinė praeitis, o ne kaip kad dabar dar yra - skaudi dabartis.

P.L.B. Vokietijos Krašto

Taryba ir Valdyba

x x x x x

Krašto Valdybos darbai ir reikalai

Dabartinė KV, susidedanti iš pirm. E. Simonaičio, vicepirm. K. Drungos, sekret. V. Sutkaus, išdininke J. Stankaičio ir nario kun. A. Būngos, š.m. birželio 30 d. baigia savo kadenciją, kaip tai nustatyta Bendruomenės statute. Savo VI.3 posėdyje KV nutarė šaukti Bendruomenės Tarybą paprastos metinės sesijos liepos mėn. 26-27 dienomis Hüttenfelde, Bendruomenės nucsavybėje esančios Vasario 16-sios gimnazijos patalpose. Tarybos sesijos metu ligšioliniai Bendruomenės vykdomieji organai padarys savo veiklos pranešimus ir pateiks finansines apyskaitas. Priėmus 1958/59 metų sąmatas, bus išrinkti nauji vykdomieji organai ir apsvarstyti einamieji reikalai.

Dabartinės KV kadencija buvo trumpa. Ji pradėjo veikti tik pereinamųjų metų lapkričio mėn., o pilnai susikomplektavo tik š.m. sausio pabaigoje. Išsamesni pranešimai apie dabartinių organų veiklą bus pateikiami sekančiuose šio biuletenio numeriuose, kai Taryba savo sesijos metu bus išklausiusi ir patvirtinusi ataskaitinius pranešimus. Šiandien norėtusi trumpai paminėti tik keletą dalykų.

Š.m. sausio mėn. pabaigoje pavyko išleisti su FECS parama lietuvišką vaikams pašymo knygėlę 1.000 egz. tiražu. Tiražas yra jau išskirstytas, daugiausia Vokietijoje, tačiau šiek tiek pasiųsta ir lietuviams į užjūrius. Iš JAV lietuvių Kultūros Fondo pirm. J. Kreivėno, o taip pat balandžio mėn. Kanadoje, Toronte, įvykusio lietuvių šeštadieninių mokyklų mokytojų suvažiavimo per Kanados lietuvių Kultūros Fondo narį A. Kuolą gauti labai palankūs pasisakymai dėl šio mūsų leidinio. Taip pat mus pasiekė ir eilė privačių gerų pasisakymų. Žinoma, netrūko ir kritikos. Tačiau visi kritikavę sutiko, kad neįmanoma viename leidinyje patenkinti visus skonių, ypač, kad ši vaikams pašymo knygėlė buvo bene pirmas tos rūšies leidinys lietuviškoje kultūrinėje veikloje emigracinėse sąlygose.

Šiuo metu spaustuvėje jau randasi p. Saudargienės paruoštas lietuviškų tautinių šokių vadovas. Atliktas jau rinkinio sulaužymas ir daromos paskutinės korektūros. Leidinio tiražas numatomas 500 egzempliorių. Savo tūriu šis veikalas bus bene išsamiausias atitinkamoje lietuviškoje literatūroje.

Be to, jau baigtas spaudai ruošti vaikams žaidimas "Tėvynės

Keliais". Šiam projektui mintį davė Tarybos narys Valteris Banaitis, atitinkamus eskyzus paruošė Vasario 16-sios gimnazijos mokytojas dail. A. Krivickas. Artimiausiu metu gavus iš kelių spaustuvių reikiamas kėkūliācijas, žaidimo išleidimas bus galimai skubiau įvykdytas. Tikimasi, kad tai bus gera priemonė lituanistinei medžiagai papildyti vaikams auklėti pritaikytoje formoje. Ir šio projekto įvykdymas yra įmanomas tik FECS paramos dėka.

Jau 1957 metų vasarą su Stuttgarto Pabėgėlių ministerija užmegztų santykių dėka, pavyko iš jos per Baden-Württemberg krašto biudžetą gauti apie 13.500.- DM Vasario 16-sios gimnazijos rūmų išoriniam remontui. Šios sumos pakako fasadinei rūmų pusei atremontuoti, ir remontas vyko atitinkamos vokiečių įstaigos priežiūroje. Yra rimtų vilčių, kad KV-ai pavyks iš tų pačių šaltinių gauti dar tiek, kad pavyktų ir kitą rūmų pusę atremontuoti. Tačiau jau dabar gimnazijos rūmų išvaizda tiek pagerėjo, kad net vietinė vokiečių spauda atkreipė į tai dėmesį, aprašydama tą dalyką keliais reportažais.

Iš ši kartą paminėta tik keletos svarbesnių atliktų ar jau baigiamų darbų matosi, kad jų įvykdymas buvo įmanomas tik iš šalies gautos paramos dėka. Vienintelės KV-os pajamos iš bendruomeninės organizacijos, t.y. Bendruomenės statutu nustatyta KV-ai tenkanti solidarumo mokesčio dalis, būtų tam visiškai nepakankama. Priešingai, jei kada teks remtis vien solidarumo mokesčio įnašais, tai net pačios KV įstaigos rutininis darbas, vargu, ar bebus įmanomas. Tačiau Bendruomenės nariai neturėtų pasikliauti tuo, kad ligšiolinėms KV-oms vis dar pavykdavo vargais negalais susimedžioti svarbesniems darbams paramos iš tarptautiškų organizacijų. Visa tai gali vieną dieną pasibaigti, jei iki šiol mus parėmusios institucijos ar organizacijos susidarys išpūdį, kad pati lietuviškoji Bendruomenė Vokietijoje nerodo noro save ir savo centrinės įstaigas išlaikyti tiek, kiek tai jai yra realiai ir su gerais norais įmanoma.

Dabartinė KV savo kadenciją baigia. Ji ją pratempė, istengdama šį tą ir didesnio dar atlikti. Todėl, jei mes šiandien paliečiame solidarumo mokesčio mokėjimo reikalą, darome tai ne dėl kadenciją baigiančiųjų vykd. organų interesų. Jie yra savo dalį jau atkentę. Prašome Bendruomenės narių didesnio negu ligi šiol solidarumo Bendruomenės ateities vardan. Ar ateityje vykd. organuose bus Jonas ar Petras, problema liks ta pati. Apsileidimas ar nenoras atlikti solidarumo mokesčio pareigą, kai KV-je sėdi Jonas, neišvengiamai neigiamai atsilies, kai joje bus Petras. Blogas pavyzdys veikia užkrečiančiai.

Todėl mes turime ypatingai pabrėžti, kad lietuviškosios Bendruomenės Vokietijoje ateitis randasi ne jos vykd. organų rankose, bet tik kiekvieno Bendruomenės nario nusiteikime bei pareigingume Bendruomenės atžvilgiu. Jo vienokia ar kitokia laikysena nuspręs Bendruomenės ateitį, ir netik jos organų ateitį, bet taip pat ir Vasario 16-sios gimnazijos likimą. Nors mes nesirengiame tvirtinti, kad Vokietijos lietuviai išlaiko gimnaziją, tačiau Bendruomenės yra tiek susijusi su gimnazija, kad tik sąžiningas nario pareigų atlikimas Bendruomenės atžvilgiu tegali sudaryti reikiamas prielaidas visokeriopai lietuviškai veiklai Vokietijoje sėkmingai reikštis. Tiek užjūrio lietuvių, tiek mus rėmusias kitatautiškas instancijas mes galėsime įtikinti, jog esame verti paramos, tik tuo atveju, jei turėsime pagrindo jiems parodyti, jog patys Vokietijoje gyveną lietuviai yra pilnai atlikę tiek, kiek tik jiems su geriausia valia įmanoma.

IŠ VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS GYVENIMO

Nauji mokslo metai

Balandžio mėn. gimnazija vėl pradėjo naujus, 1958/59 mokslo metus. Į gimnaziją įstojo naujų mokinių, ir šiuo metu gimnazijoje ir bendrabutyje yra 130 mokinių, iš jų 66 berniukai ir 64 mergaitės. Religinis pasiskirstymas - 71 katalikas ir 59 evangelikai.

KV-ai pavežus, l.e.p. direkt. T. Gailius yra pakvietas iš Anglijos p. Giedraitienę gimnazijoje mokytojauti. Ponia Giedraitienė yra mokytoja su gimnazijoje dėstyti reikiamu pilnu cenzu. Jai numatoma pavesti pirmoje cikle dėstyti chemiją ir kitus gamtos dalykus. Ponia Giedraitienė kvietimą yra priėmusi ir žada įsijungti į gimnazijos pedagogų eiles tuoj po vasaros atostogų. Jai atvykus, ji galės pakeisti vieną mokytoją vokiečių.

Šiuo metu gimnazija turi 14 mokytojų. Iš jų - 8 etatiniai (visi lietuviai), 2 lietuviai mokytojai tik su atlyginimu už kelionės išlaidas, o 4 neetatiniai mokytojai yra vokiečiai ir dėsto dalykus, kuriems, gimnazijai esant Vokietijoje, naudinga yra turėti vokiečius mokytojus.

Pereiti, 1957/58 mokslo metai kovo mėn. pabaigoje buvo baigti, išleidus šį kartą nedidelę abiturientų laidą - 4 vėl gimnaziją baigusius lietuvius. Ateinančiais metais abiturientų laidos bus vėl didesnės, tačiau šių metų laidoje ryškiausiai atsiliepė visų buvusių masinių emigracijų į užjūrius išdavos. Vienok, tenka džiaugtis, kad šiais metais vėl visi abiturientai egzaminus išlaikė. Egzaminų komisijai ir šį kartą pirmininkavo vokiečių švietimo departamento direktorius Dr. Rückert, o rašomuosius darbus abiturientai turėjo atlikti weinheim vokiečių gimnazijoje. Tuo būdu sunkių Vokietijoje vidurinę mokslą baigti sąlygą akivaizdoje, Vasario 16-sios gimnazijos abiturientai ir šimet įrodė, kad jie yra lietuviškoje gimnazijoje gavę gerą pasiruošimą studijoms aukštesiose mokyklose.

Finansinė padėtis

Patikrinamasis gimnazijos balansas 1958.IV.1 buvo suvestas Dm.211.686,66 sumai (t.y. 9 savaitinių mėnesių balansas). Balanse pajamų nurodyta Dm.138.327,08, o išlaidų - Dm.136.918,27. Einamosios skolos IV.1 sudarė - Dm.13.322,00. Mėnesio būvyje skolos būna dar labiau sumažėjusios, nei pajamos dažniausiai ateina pirmomis mėnesio dienomis ir tuo būdu negali būti įtrauktos į mėnesio pirmą dieną sudaromą balansą.

Palyginus su paskutiniaisiais keleriais metais, gimnazijos finansinė padėtis rodo pagerėjimą ir galima manyti, kad savaitinių metų pabaigai, t.y. 1958.VII.1, kiek žymesnio pablogėjimo nebus. Nėra jokios abejonės, kad gimnazijos išsilaikymas ir finansinės padėties žymus pagerėjimas yra tik došnių ir su didele padėka priimamų užjūrių lietuvių, ypač JAV-se gyvenančiųjų, kilnių aukų išdava. Bedarbė JAV-se į aukų plaukimą dar kiek žymiau neatsiliepė, tačiau KV ir gimnazijos vadovybė prisibijo, kad ta ribota ekonominė krizė, jei jai būtų lėta kiek ilgiau užtrukti, neatsilieptų neigiamai į gimnazijos remimo nuolatinių vaju. Nors šiuo metu gimnazijos finansinė padėtis ir yra žymiai geresnė negu praetyje, tačiau ji nėra kiek labiau užtikrinta ir kiek žymesnis aukų sumažėjimas gali jos padėti labai greit ir radikaliai pabloginti. Kaip jau buvo pranešta žiniose apie KV-os veiklą, yra pavykę gauti lėšų gimnazijos remontui iš vokiškų, šaltinių. Pastangos paramai iš šių šaltinių padidinti bus tęsiamos visom jėgom. Tačiau dabar ir

pramatomoje ateityje laisvojo pasaulio lietuviškosios visuomenės parama gimnazijai lieka ir liks jos išsilaikymo laidas.

Gimnazijos vizitavimas

Gimnazijos Kuratorijai praktiškai ilgesnį laiką nebeveikiant, Krašto Valdyba, kuri yra juridinis gimnazijos savininkas ir drauge teisinis atsakovas už Bendruomenės žinioje esančių institucijų veiklą, savo š.m. IV.19 posėdyje nutarė atnaujinti gimnazijos inspektavimo darbą ir pakvietė Dr. Joną Grinių atlikti vienkartinį gimnazijos vizitavimą. Vienkartinę vizitaciją KV nutarė tik todėl, kad praktiškai neegzistuojančios gimnazijos Kuratorijos klausimas neišvengiamai turės būti svarstomas artimiausioje Bendruomenės Tarybos sesijoje ir todėl Taryba, kurios kompetencijai tai priklauso, gali nuspręsti kitus gimnazijai prižiūrėti būdus. Tačiau vienu ar kitu būdu reguliarius gimnazijos vizitavimas ir pedagoginio darbo tikrinimas turėtų būti reguliariai atliekamas.

Dr. J. Grinius vizitavo gimnaziją V.29-VI.4. Nuodugnai susipažinęs su mokslo lygiu, mokymo metodais bei gyvenimo ir auklėjimo sąlygomis gimnazijoje, jis VI.3 pirmiausia pasidalino savo išpūdziais kolegishkame pokalbyje su gimnazijos mokytojų taryba. Raštinškas pranešimas apie vizitaciją bus įteiktas KV-ai ir sudarys pagrindą bendromis KV-os ir gimnazijos vadovybės pastangomis dar labiau gerinti pozityvius reiškinius ir šalinti dėl aplamai sunkių gimnazijos bei Bendruomenės Vokietijoje gyvenimo sąlygų susidariusius trūkumus.

Ryšis su gimnazijos rėmėjų būreliais

Susitarus su KV, gimnazija pradėjo leisti trumpus apžvalginius biuletenukus-bendralaiškius ryšiui su gimnazijos rėmėjais suglaudinti. Anksčiau naudoti metodai informacijai apie gimnaziją paskleisti nevisad pasiekdavo tikslo. Prieš eilę metų išleistas gimnazijos metraštis didele dalimi liko neišplatintas, jame esanti medžiaga paseno ir įgijo tik istorinės vertės. O, be to, perplačius leidinius, liečiančius tokį gana specialų dalyką kaip gimnazija, žmonės, ypač Amerikoje, persikrovę savo kasdienos darbu nevisad ir perkaitydavo. Vokietijos lietuvių Bendruomenės Informacijose talpiramas žinias lietuviškoji spauda nevisuomet ir nevisa perimdavo. O ir gana dažnai perėmus, dar nebūdavo užtikrinimo, kad tos žinios tuo būdu pasieks visus rėmėjus. Todėl ir buvo apsispręsta informuoti rėmėjų būrelius tiesiogishkai siunčiamais, reguliariais ir apžvalgiais biuletenukais-bendralaiškiais. Pirmasis toks leidinukas išleistas šiom dienom. Dalį jo informacijų esame ir čia perėmę.

Kad galimai vaizdžiau rėmėjams pateiku išpūdzius apie gimnaziją, prie pirmojo biuletenuko-bendralaiškio prijungta ir eilė nuotraukų iš gimnazijos gyvenimo.

Motinos Dienos minėjimas

Gimnazijos skautai V.11 gimnazijos salėje gražiai paminėjo Motinos Dieną, pagerbdami motinas šia programėle:

Zemesniųjų klasių mokinių choras, paruoštas ir vedamas muzikos mkt. K. Motgabio, padainavo tris daineles: Bertulio "Motinėle" ir "Augštar kalnelę" bei K. Motgabio "Graži šalis". Mokinė Žibutė Povilavičiūtė paskambino Paderevskio "Megelės malga", o Tamara Kelerytė temą iš Bethovego Eroikos ir Bacho preliūdą. VIII-sios klasiės mokinys Romualdas Cepulevičius paskaitė savo kūrinis "Motinos širdis" ir "Žodis motinai", o mokinė Dambrauskaitė padeklamavo Preikšo eilėrašį "Manytei".

Pietų Vokietijos lietuvių evangelikų suvažiavimas

Vasario 16-sios gimnazija su savo būstine yra jau daugiau ne-gu vien gimnazija. Bendruomenės nuosavybė Hüttenfelde yra tapusi visų Vokietijoje gyvenančių lietuvių tam tikras materialinis centras. Svenčių ar atostogų metu gimnazijos patalpose įvyksta vis dažniau įvairūs lietuviškieji sąskrydžiai bei suvažiavimai. Pajamos iš įvairių parengimų neblogai papildo gimnazijos finansus, o, svarbiausia, tuo būdu turima pastogė reiškia Vokietijoje gyvenantiems lietuviams susitikimo bei bendravimo centrą ir Tėvynės meilei išlaikyti bei ugdyti reikiama lietuvišką kampelį.

Ir per šias Sekmines gimnazijos Evangelikų jaunimo ratelio, jo vadovo mokytojo F. Skėrio ir kun. Šimukėno iniciatyva čia įvyko pirmas lietuvių evangelikų suvažiavimas. Prieš pietus kun. Šimukėnas atliko pamaldas, kurių metu pamokslą pasakė kun. senjoras A. Keleris. 14 val. gimnazijos salėn susirinko virš 100 suvažiavimo dalyvių. Išklausius 7-ją psalmę ir sugiedojus "Tvirčiausia apsaugos pilis yra mums Viespats Dievas", suvažiavimą atidarė kun. Šimukėnas, pasveikindamas susirinkusius. Po to l.e.p. direktorius T. Gailius nušvietė gimnazijos padėtį, ta proga pareiškdamas padėką jos rėmėjams ir kviesdamas visus evangelikus remti gimnaziją, o Vokietijoje gyvenančiuosius - siųsti savo vaikus į lietuviškąją gimnaziją.

Mkt. F. Skėrys Evangelikų jaunimo ratelio vardu pasveikino suvažiavime dalyvaujančius Lietuvių Evangelikų Vyr. Bažnyčios Tarnybos pirmininką, Krašto Valdybos narius, gimnazijos direktorių, mokytojus ir mokinius, o ypač iš įvairių Pietų Vokietijos vietovių susirinkusius svečius, jų tarpe JAV armijos tarnyboje esančių lietuviškų darbo bei sargybų kuopų narius, jų tarpe Schwetzingeno kuopos leitenantus Bendoraitį ir Tranelį, Uhlerborno - ltn. Berentą, Kaiserslauterno - plk. V. Sutką.

Apibūdinamas suvažiavimo tikslą, F. Skėrys pabrėžė, kad tuo suvažiavimu norima sueiti į glaudesnę ryšį su tikėjimo broliais ir sesėmis ir dalyviams suteikti progos pasimelsti gimtąja kalba, lietuviškai pagiedoti ir religines apeigas atlikti. Evangelikai lietuviai nori trentyje su visais kitais lietuviais išlaikyti tėvų paveldėtą tikėjimą, kalbą bei papročius ir laikytis broliškos meilės savo tarpe. "Tegu šventoji Sekminių dvasia visų lietuvių širdis palinksmina"- tęsė F. Skėrys. Toliau buvo paminėta Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukaktis, priminta, kad Lietuva buvo laisva ir vėl gali būti laisva, jei kiekvienas lietuvis supras savo pareigas trentyje ir veiks, kiek jo jėgos leidžia, už savo Tėvynės laisvę.

Krašto Valdybos vardu sveikino jos narys pulk. V. Sutkus. Suvažiavime svečiu dalyvavęs Katalikų Sielovados direktorius tėv. Alf. Bernatonis sveikino suvažiavimą ir linkėjo, kad Sekminių šv. Dvasia apjungtų visus lietuvius į vieną krikščionišką šeimą ir vyrautų lietuviuose Vokietijoje.

Kun. senjoras A. Keleris savo kalboje nušvietė Sekminių dieną religiniu požiūriu, padėkojo suvažiavimo iniciatoriams ir palinkėjo, kad tokie suvažiavimai įvyktų du, tris kart per metus ir apjungtų visus lietuvius evangelikus. Jis taip pat palinkėjo, kad lietuvių katalikų ir evangelikų bendradarbiavimas ateityje būtų dar našesnis.

Raštu suvažiavimą sveikino KV pirm. E. Simonaitis, F. Šlente-nis, kun. V. Kurnatauskas, kun. Franckaitis, kun. Barnelis, M. Kilienė ir kpt. J. Valiūnas. Dalyvių tarpe buvo ponija P., kuri prieš pusantrų metų grįžo iš Klaipėdos, kur ji mokytojavo apie 12 metų.

Pirmoji suvažiavimo dalis buvo baigta susikaupimo minute, pagerbiant žuvusius ir kenčiančius brolius ir seses, ir giesme "O, Dieve, šventas ir teisingas". Meninę suvažiavimo programą atliko mokiniai Mačiulytė, Balandytė, T. Kelerytė, Kalinauskaitė ir V. Gailius, padėklamuodami eilėraščių, Ž. Povilavičiūtė, paskambindama pianinu, o Dargelytė, pagrojusi akordeonu. Žemesnių klasių mokinių šokėjų grupė gražiai atliko 3 tautinius šokius, o angelikų choras, paruoštas mkt. K. Motgabio, sugiedojo dvi giesmes ir vieną liaudies dainą. Programai pasibaigus, F. Skėrys pareiškė padėką l.e.p. direktoriui T. Gailiui už leidimą pasinaudoti gimnazijos patalpomis, šeimininkėms, ūkvedžiui ir šoferiui už talką, suvažiavimą ruošiant ir pravedant. Suvažiavimas baigtas Tautos himnu. Po oficialiosios programos dalyviai turėjo progos dar kelias valandas prie kavutės ar pasivaikščiodami gimnazijos parke pabūstanti.

Iš Bendruomenės apylinkių gyvenimo

Lebenstedt - A. Nomeika praneša apie Lebenstedto apylinkėje V.11 paminėtą Motinos dieną. Diena prasidėjo, skautėms lankant vienišas ir sergančias motinas. Joms įteikta gėlių, padainuota Motinos dienai atitinkančių dainelių. Po pietų, 13 val., evangelikų bažnyčioje kun. Geležinis atliko pamaldas. Po to, vargo mokykla, talkininkaujant Apylinkės valdybai ir kitiems lietuvių susibūrimams, surengė Motinos dienos minėjimą. Apylinkės švietimo vadovas atidarė minėjimą, pakviesdamas seniausias motinas prie garbės stalo. Kun. Geležinis skaitė išsamią paskaitą tema - "Lietuvės motinos pareiga tremtyje". Tautiniais rūbais pasipuošę vargo mokyklos mokiniai apdovanojo gėlėmis visas minėjime dalyvavusias motinas. Toliau, Vargos mokyklos ved. A. Nomeikos ir mkt. Dreusienės vadovaujami, Vargos mokyklos mokiniai pravedė turiningą ir gražią minėjimo programą. Gilų išpūdį paliko visiems dalyviams stilizuotas šokis "Lietuva, brangi" ir su temperamentu pašoktas "Noriu miego". Po to deklamavo eilėraščius Marta Lorencienė, Irma Lingaitytė, Nijolė Gincaitė. Vargos mokyklos choras padainavo 3 daineles. Netik motinos, bet ir visi dalyviai buvo maloniai nustebinti Vargos mokyklos mokinių pasirodymo ir nenoriai skirstėsi namo. Minėjimo metu buvo padaryta eilė nuotraukų.

Hamburg - Čia išleistas jau Nr.10 Hamburgo lietuvių informacinio lapelio. Sekminių proga suruošta ekskursija prie Baltijos jūros. V.11 pravestas Motinos dienos minėjimas su pamaldomis, minėjimu ir pobūviu. Hamburgo apylinkės informaciniuose lapeliuose nariai nuolat informuojami apie aktualius vietinius reikalus, kultūrinius bei mokymosi parengimus FECS išlaikomuose "Haus der Begegnung" bei kitus žinotinus įvykius. Hamburgo apylinkės gyvenimo judintojas ir Bendruomenės Tarybos narys kun. V. Sarka VI.4 lankėsi KV įstaigoje ir gavo iš KV nemokamai lietuviams padalinti keliasdešimt lietuviškų knygų. Šių knygų pageidauja Hamburgo apylinkėje dažniau apsigyveną iš Lietuvos grįžtantieji vokiečių tautybės asmenys, ypač jaunimas, kuris dažnai nemoka nė žodžio vokiškai.

Niedersachsen - F. Šlenteris, Tarybos narys ir KV atstovas Niedersachsen krašte prie Pabėgėlių ministerijos esančioje užsieniečių pabėgėlių Patariamajoje taryboje, praneša, kad Varelio senelių prieglauda numatoma vėliausiai iki 1959 metų pabaigos likviduoti. Dabar joje esantieji ar dar naujai priimsimieji bus perkelti į kitas naujai statomas prieglaudas, kuriose seneliai bus apgyvendinti pagal tautines grupes. Užsieniečių Patariamoji taryba yra

atitinkamų vokiškų įstaigų paprašyta suregistruoti visose tautinėse grupėse Niedersachsens krašte senelius, norinčius bei reikalingus globojimo senelių prieglaudose. Šie daviniai yra būtinais reikalingi, kad socialinės vokiečių įstaigos galėtų galimai tinkamiau vietas atžvilgiu suplanuoti naujai statomas prieglaudas.

Patariamojoje Taryboje (vokiškai - Arbeitsgemeinschaft der ausländischen Flüchtlinge in Niedersachsen e.V.) Bendruomenė dalyvauja narių per KV-os skirtą atstovą ir moka tos institucijos darbui parenti nustatytą mėnesinį nario mokestį - DM.5.-

Geesthacht/Elbe - Apylinkės valdybos nariui J. Šilingui išėjus, IV.27 apylinkės narių susirinkime jo vieton išrinktas V. Barkauskas, o kandidatu liko - St. Zienius. Dabar šios Apylinkės valdybą sudaro - pirm. J. Drungilas, sek. V. Barkauskas, kasininkas A. Midveris.

München - čia įvyko AGAFIB (užs. patariamąsios tarybos) posėdis, kuriame lietuviams atstovavo KV skirtas atstovas J. Jakštys. Iš jo gautas išsamus pranešimas. Tame organe atstovaujamos 20 tautinių grupių taryboje. IV.19 buvo rinkti nauji organai - prezidiumas ir kontrolės komisija. Balsavime dalyvavo 13 tautinių grupių. Serbų atstovui nebuvo duota balso teisės, nes jo tautinė grupė nemoکا nedidelio nario mokestio. Serbų atstovas dėl to protesto ženkla iš susirinkimo pasitraukė. Jam solidarizuodamas, iš susirinkimo pasitraukė dar rusų atstovas. Nauju AGAFIB pirmininku išrinktas vengras Bela Bokor. Kadangi Vokietijoje jau veikia net dvi, visus užsieniečius pabėgėlius atstovauti pasinešusios centrinės organizacijos - Zentralverband der ausländischen Flüchtlinge ir Zentralrat der ausländischen Flüchtlinge, tai naujam AGAFIB prezidiumui pavesta jieškoti priemonių, kad visos šios institucijos susijungtų į vieną ir kad tuo būdu užsieniečių atstovavimas būtų suderintas ir rimtas, eliminuojantis tokiam svarbiame reikale emigrantiską rietenas bei nesusipratimus. Kadangi minėtų centrinių būti pasinešusių organizacijų pirmininkai irgi yra vengrai, tai, išrenkant ir AGAFIB pirmininku vengrą, manyta tuo būdu sudaryti sutarimui reikiamas prielaidas. KV palaiko ryšį su abiem minėtom centrinėm institucijom, tačiau galvojama, susitarus su estais ir latviais, panaudoti trijų pabaltietiskų tautinių grupių ryšį ir paveikti nesklandumą bei nevieningumą susiderinimo prasme. Ligšiolinis nevieningumas kyla daugiausia dėl tarpusavių kivių vengrų, čekų, lenkų ir dalinai ukrainiečių tautinėse grupėse.

Mūsų mirusieji

Vladas Bubliauskas - gydytis TBC sanatorijoje Friedrichsheim, Stuttgarto apylinkės narys, mirė 1958.IV.16.

Marta Blekentiene - Hannoverio apylinkės narys, žuvo eismo katastrofoje. Nelaimė įvyko, kai V.23 su dviračiu kelyje parvirtus pervaziavo iš užpakalio jučėjęs sunkvežimis. Velionė su sunkiais sužeidimais buvo nuvežta miesto ligoninėn, bet sąmonės neatgavusi mirė V.24 anksti rytą. Palaidota po Sekminių Hannoveryje.

Ona Ožbergienė - mirė IV.21 Varelio, Oldenburge, užsieniečių senelių prieglaudoje. Velionė buvo gimusi 1884.II.5. Lietuvoje gyveno prieš karą Alvite, Vilkavišio apskrityje.

Uršulė Povylienė - mirė V.16 taip pat Varelio senelių prieglaudoje. Buvo gimusi maž. Lietuvoje 1874.V.15.

Tėbūnie lengva jiems svetimoji žemelė.....

P A J I E Š K O J I M A I

Per Tarptautinį bei Vokietijos Raudonąjį Kryžių pajieškomi šie asmenys:

Kas pajieškomas:

Augaitis Stasys, gim. 1905 Tauragėje, sūnus Kasparō.

Baltaragis Jonas, gim. 1895 Lietuvoje, sūnus Antano

Baltaragis Adolfas, gim. 1926 m. spalio 11 d. Lietuvoje, sūnus Jono

Bortz Artūras, gim. 1909 Lietuvoje, žmona Ema 1913 m. ir vaikai: Valdemaras, gim. 1930 m., Helmutas gim. 1932 m., Manfried 1938 m. ir Gizela 1940 m. Paskutinės žinios 1946 m. iš Bremeno

Bagušauskas Jonas, gim. 1890 m. gruodžio mėn. 24 d. Paskutinės žinios 1945 m.

Daugirdas Juozas, žmona Pranė, sūnūs: Jonas ir Vitoldas

Dživgienė Elena, gim. 1901-1903 ir jos duktė Eleonora, gim. 1922-23

Galmina Povilas, gim. 1922 m. Lietuvoje, Tauragės apskrityje, Skaudvilės valsčiuje. Karo metu dirbo ūkyje netoli Karaliaučiaus

Günther Elmar, gim. 1921 m. Kaune. Manoma, kad randasi Vokietijoje

Gavronsky Feige - Helmina, gim. 1912 m. liepos mėn. 1 d.

Graurokas Julijonas 65 m. amžiaus ir Graurokas Jurgis 29 m. amžiaus.

Gudat Mathilde, - Rettich, gim. 1890 m. sausio mėn. 16 d., duktė Edita, gim. 1930 m. sausio mėn. 16 d. ir duktė Erna, gim. 1932 m. rugsėjo mėn. 2 d.

Jakutis Stasys, gim. 1910 m., sūnus Vinco. Paskutinės žinios 1945 m. iš Vokietijos

Jankowski Josef, gim. 1878/79 m. ir jo dukterys: Karolina, gim. 1921 m., Petronelė, gim. - apie 44 m. amžiaus

Kurtinaitis Bronius, gim. 1910 m. Raseiniuose, žmona Zosė, gim. 1912 m. duktė Antano. Manoma, kad randasi Vokietijoje

Kailiūnas Antanas, sūnus Kazio.

Kazlauskas Steponas, gim. 1897 m. Lietuvoje, sūnus Juozo. Paskutinės žinios iš Vokietijos 1942 m.

Kas pajieško

Dargelienė Zosė, iš Lietuvos

Baltaragienė Nadiežda, iš Lietuvos

gūnus ir brolis Arno Bortz, iš Lietuvos

Vokiečių Raudonasis Kryžius

duktė ir sesuo Daugirdaitė Ona, iš Lietuvos

Dičienė Marija, iš Lietuvos

Patlaba Stasys, iš Amkos

Vokiečių Raudonasis Kryžius

motina Gavronsky Eta, iš Lietuvos

Venckus Juozas, iš Vokietijos

Gudat Berta, iš Lietuvos

motina Zikienė

sūnus ir brolis Jankowski Josef

Bairūnaitė Danutė, iš Lietuvos

brolis Kailiūnas Juozas, iš Lietuvos

Mickaitė Antanina

<u>Krolis Liudvikas</u> , gim. 1918 m. Vengrijoje, sūnus Adolfo. Paskutinės žinios 1944 m. iš Vienos.	Žmona Krolienė Juzė, iš Lietuvos
<u>Krogens (Kroyer - Krovens) Edgar</u>	Vokiečių Raudonasis Kryžiu.
<u>Mikulskis Bronius</u> , gim. 1911 m. sūnus Mykolo	Mikulskis Antanas, iš Lietuvos
<u>Narkewitch Wladimir</u> , gim. 1896 m. Lietuvoje. 1944 m. su žmona Ona, dukterimi Johana ir sūnuni Leonu išvažiavo iš Kybartų	Vokiečių Raudonasis Kryžius
<u>Paulikonis Rapolas</u> , gim. 1912 m. Ukmergėje, sūnus Juozo. Paskutinės žinios 1944 m. Manoma, kad gyvena Anglijoje	sesuo Naslenienė Vladislava.
<u>Raubertienė Elena (Joncaitė)</u> , gim. 1922 m. Lietuvoje, duktė Petro. Paskutinės žinios 1944 m.	sesuo Kairytė Grasilda, iš Lietuvos.
<u>Sunkuris Aleksas</u> , gim. 1928 m. sausio mėn. 18 d. Ukmergėje.	motina Marija Sunkurienė
<u>Slukaitė Rožė</u> , gim. Lietuvoje, duktė Aleksandro ir jos seserys: Kotryna ir Ona. Paskutinės žinios 1944 m.	Slukaitė Alfonsa, iš Lietuvos
<u>Upstienė Rozalija-Balčiūnaitė</u> , duktė Kazio	motina Barbora Balčiūnienė

PRIE PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS VEIKIANČIOS LEIDYKLOS

"BENDRIJA" TURIMŲ KNYGŲ KATALOGAS.

1958.IV.1 dienai

Eil. Nr.	Autorius	Knygos pavadinimas	Kaina DM.
-------------	----------	--------------------	-----------

I. "Bendrijos" knygos

1.	Pietaris	- Algimantas II dalis	2,-
2.	Kamantauskas	- Anglų kalbos gramatika	1,-
3.	Kukanauza	- "	1,-
4.	Damijonaitis	- Aritmetikos uždavinynas	1,-
5.	Ališas	- Cascata Cristalina	3,-
6.	Kolba	- Daili saulutė	1,-
7.	Vaižgantas	- Dėdės ir dėdėnės	1,50
8.	Kėkštas	- Diena naktin	-
9.	Neveravičius	- Dienovydžio sūtemos	2,-
10.	Rūta	- Duktė	3,-
11.	Švaistas	- Eldorado	2,-
12.	Andriušis	- Esperanto kalbos vadovėlis	3,-
13.	Kėkštas	- Etapai	8,-
14.	Esmaitis	- Gyvoji gamta	1,-
15.	Krauzas	- Gyvulių draugas	1,-
16.	Gorskis	- Ispaniškai-lietuviškas žod.	2,-
17.	Esmaitis	- Istorija	1,-
18.	Švaistas	- Knygnesių pėdsakais	10,-
19.	Tyruolis	- Laukų liepsnos	3,-
20.	Stanys	- Lietuva, kraštas ir tauta	0,50
21.	Skardžius	- Lietuvių kalbos vadovas	10,-
22.	Harrison	- Lithuania fig ht for freedom	0,25
23.	Baltrušaitis	- Lithuanian folk art	7,50
24.	Voveraitė	- Mano švilpa	-
25.	Bradūnas	- Maras	1,-
26.	Esmaitis	- Negyvoji gamta	2,-
27.	Penikas	- Novellen vom Baltischen Meer	2,-
28.	Rūta	- Nunešk upeli žąsų vargus	4,50
29.	Grigaitytė	- Paslaptis	3,-
30.	Tulauskaitė	- Po svetimu dangumi	1,50
31.	Vaižgantas	- Pragiedruliai IIIIdalis	1,50
32.	Twain	- Princas ir elgeta	3,50
33.	Gerutis	- Rūtele	5,-
34.	Jonikas	- Sielvarto raudos	1,50
35.	Vydūnas	- Taurėsnio žmoniškumo užtek.	0,50
36.	Čižiūnas	- Tautinis auklėjimas	4,-
37.	Jonikas	- Trys margi laiškeliai	0,75
38.	Andriulis	- Vabalų vestuvės	1,-
39.	Voveraitė	- Viltrakių vaikai	3,-
40.	Šešplaukis	- Vokiečių kalbos skaitymai	2,-
41.	Merkelis	- Vydūnas 80 metų	0,50
42.	Šimaitis	- Vyturėliai laukuos	1,-
43.	Baltrušaitis	- Žemės pakopos	1,50
44.	Voveraitė	- Žirgonė ir Gailė	0,50
45.	Miškinis	- Žmogaus kūnas	1,-
46.	Baronas	- Žvaigždės ir vėjai	5,-

II. Komisinės knygos

1.	Andriušis	- Anoj pusėj ežero	- DM.	6,-
2.	Bendorius	- Argentina	-	2,-
3.	Lagerquist	- Barabas	-	7,20
4.	Jalusic	- Cezaris I, II ir III dalys	-	8,-
5.	Bradūnas	- Devynios baladės	-	8,30
6.	Kairys	- Diagnozė	-	8,50
7.	Zobarskas	- Doleris iš Pittsburgo	-	3,20
8.	Quareshi	- Don Kamiliaus mažasis pasaulis	-	8,-
9.	Mauriac	- Gimdytoja	-	5,20
10.	"	- Gyvųjų lizdas	-	10,40
11.	Orwell	- Gyvulių ūkis	-	2,70
12.	Maupassant	- Karoliai	-	8,-
13.	Merimee	- Kolomba	-	7,-
14.	Žemkalnis	- Kudirkos sąjūdis	-	0,50
15.	Bendorius	- Lietuva (geografija)	-	5,-
16.	Daubaras	- Mėlyna suknelė	-	5,-
17.	Kun. Prunskis	- Motina gailėstingoji	-	6,50
18.	Dovydenas	- Naktys Karališkiuose	-	8,-
19.	Daubaras	- Neramu buvo Laisvės Alėjoj	-	3,50
20.	Švaistas	- Paskutinį kartą tave klausiu	-	2,50
21.	Simonaitytė	- Pavasarių sudroj	-	10,30
22.	Dovydenas	- Per klausučių ūlytelę	-	3,80
23.	Šeštokienė	- Po rūsčiųjų dangum	-	0,60
24.	Landsbergis	- Proza	-	5,-
25.	Kėkštas	- Ramybė man	-	3,20
26.	Andriušis	- Sudiev kvietėli	-	2,50
27.	Bavarskas	- Sunkios valandos	-	1,-
28.	Grigaitytė	- Širdis pergamente	-	5,-
29.	Rukša	- Ugnies pardavėjas	-	3,-
30.	Hugo	- Vargdieniai III dalis	-	12,45
31.	Musumeci	- Verkianti Dievo Motina	-	8,-
32.	Grincevičius	- Vidurnakčio vargonai	-	6,25

Šias knygas užsisakant prašoma rašyti šiuo adresu:

LITAUISCHEES ZENTRAALKOMITEE,
17a) WEINBEIM a.d.BERGSTRASSE, POSTFACH 233,
WESTERN GERMANY.

Platintojams, leidykloms, (o taip pat ir pavieniams asmenims perkantiems už nemažiau, kaip DM. 200,-) duodama 20-30% nuolaida.

USA ir Kanados dolerių vertė vokiškomis markėmis = DM. 4,10
 Anglijos svaras sterlingų = 11,75

P.L.B.

VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA